

Plenum

Torsdag 19.5.2016 kl. 16.02—21.24

8. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 33 b § i djurskyddslagen

Lagmotion LM 23/2016 rd Jari Ronkainen saf m.fl.

Remissdebatt

Andre vice talman Paula Risikko: Ärende 8 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till jord- och skogsbruksutskottet.

Debatt

20.37 **Jari Ronkainen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on ensimmäinen oma lakialoitteeni, jonka aihe on koko ajan entistä ajankohtaisempi. Länsimaissa eläinsuojelu on ollut keskeinen periaate. Kaltoinkohteluun halutaan puuttua ankaraasti mutta toisaalta joitain asioita katsotaan läpi sormien. Sellainen on muun muassa lakialoitteessani käsiteltävä uskonnollinen teurastustapa. Sitä ei pidä sallia yhteiskunnassamme.

Vaikka eläimet ovat osa ravintoamme, niin se ei oikeuta eläimen huonoa kohtelua, ja tämä pitää huomioida myös teurastusvaiheessa. Eläintä ei pidä tuolloinkaan kiduttaa. Siinä mielessä on hyvin erikoista, että lainsäädäntömme sallii uskonnollisen teurastuksen siten, että eläin tainnutetaan samanaikaisesti verenlaskun kanssa.

Kiinnitän tähän huomiota siksi, että meillä ei todellakaan ole minkäänlaista varmuutta siitä, että tainnutus onnistuu ennen verenlaskua, joten tainnutus on käytännössä pakko tehdä sitä ennen. Nyt on jo selvää, että teurastustapa tulee yleistymään Suomessa merkittävässä määrin eikä senkään vuoksi ole todellisuudessa minkäänlaisia mahdollisuuksia valvoa, toteutuuko lain kirjain.

Tämä on senkaltaisen riski, jota länsimaisessa sivistysvaltiossa ei pidä ottaa. Uskonnon varjolla ei yhtäkään eläintä saa kiduttaa, eikä meillä ole yhtään järkiperusteista syytä sallia sitä.

Kun pohdin lakialoitettani, niin törmäsin muun muassa Animalian aiemmin esittämään kielteiseen kantaan. Siinä nähtiin aivan sama ongelma kuin minkä itsekin havaitsin: tainnutus ja verenlasku eivät vain onnistu samanaikaisesti. Animalia ei ole ainoa tähän puuttuva järjestö vaan yksi niistä. Emme ole yksin asiamme kanssa.

Yllätyin kuitenkin siitä, ettei allekirjoittajia aloitteelleni löytynyt kuin perussuomalaisten ja keskustan puolueista. Odotin hieman tukea myös vihreiltä, sillä heidän puolueensa on profiloitunut luonnon ja eläinten ystävänä. Tukea ei nyt tullut mutta toivottavasti jatkossa tulee. Heidän kannattajiltaan on ainakin tullut positiivista palautetta minulle.

Edustaja Mäkipää teki erittäin hyvän kirjallisen kysymyksen liittyen samaan aiheeseen. Ministeri Tiilikaisen vastauksessa todettiin se tosiasia, että voimme säännellä nykyistä enemmänkin. Lopetusasetuksessa on liikkumavaraa kansalliselle lain säätelylle.

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

Arvoisa puhemies! Eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen ohjausryhmä on jo linjannut, että jatkossa kaikki eläimet tulisi aina tainnuttaa ennen verenlaskun aloittamista. Tästä on siis ohjausryhmässä selkeä linjaus, ja se on syytä saattaa lainsäädäntöömme mahdollisimman nopeasti. Ei ole syytä enää odottaa ohjausryhmän työn saattamista loppuun, sillä tämä on täysin selvä asia ja kokonaisuudistuksen aikataulusta ei ole selvyyttä. Nyt tarvitaan vain tahtoa toimia eläinsuojelun periaatteiden edellyttämällä tavalla.

20.42 Ritva Elomaa ps: Arvoisa rouva puhemies! Mahatma Gandhi totesi osuvasti: kansakunnan suuruuden ja moraalisen kehittyneisyyden määrittää se, kuinka se kohtelee eläimiään.

Edustaja Ronkaiselle suuri kiitos tämän lakialoitteen tekemisestä. Olen hyvin mielissäni eduskunnan eläinsuojeluryhmän puheenjohtajana, kun näen, että täällä salissa on perussuomalaisia edustajia näin paljon, kun puhutaan eläinten suojelusta.

Kyseessä on todella hyvä ja kannatettava lakialoite. Teurastus on eläimelle usein ahdistava ja kivulias kokemus, joten teurastusta ei tulisi eläimen kannalta hankaloittaa verenlaskulla ennen tainnutusta. Uskon ja toivon, että tässä salissa vallitsee yhteisymmärrys tämän lakialoitteen hyvistä päämääristä.

Tässä yhteydessä on varmasti sopivaa myös sanoa muutama sana ja toive eläinsuojelulainsäädännöstä ja yleensä eläimistä, koska mahdollisuudet puhua eläinten oikeuksista ovat aika rajalliset täällä eduskunnassa, koska meillä on niin paljon suuria ja isoja asioita muitakin, jotka vievät kaiken ajan. Mutta tänään on mahdollista puhua eläinten puolesta.

Vallitsevan näkemyksen mukaan tuotantoeläimet pääsääntöisesti koetaan ihmisen tulonlähteeksi tai ravinnoksi, eli eläimet nähdään usein vain tuotantovälineinä, ei itsearvoisina olentoina. Toivoisinkin, että lainsäädännössä eläimen itseisarvo nostetaan tuotannollisen näkemyksen rinnalle ja ohikin. Monet kotimaiset tuottajat näkevätkin eläimessä itseisarvoa, ja uskon, että tämänkaltaisen näkemys yleistyy entisestään.

Useissa länsimaissa eläimet on tainnutettava ennen teurastusta. Monissa maissa tainnutuksesta saa kuitenkin poiketa uskonnollisiin syihin vedoten. Tämä tarkoittaa käytännössä veren valuttamista teuraseläimestä sen ollessa vielä tajuissaan. Ongelmallista Suomen kannalta on se, että vaikka niin sanottu rituaaliteurastus täällä kielletään, tänne saa edelleen tuoda lihaa, joka on teurastettu rituaaliteurastuksella. Kuluttajien ostokäyttäytyminen ratkaiseekin, minkälaista eläintuotantoa tuemme. Kotimaista lihaa ostamalla tuemme kotimaista ruuantuotantoa ja valitsemalla tuotteita, joissa eläinten hyvinvointi on huomioitu, voimme vaikuttaa tuottajien mahdollisuuksiin tuottaa sitä eettistä tuotetta.

Arvoisa puhemies! Eläinsuojelulaki uudistuu. Vanhasta laista on kulunut jo 20 vuotta, joten on korkea aika uudistaa lainsäädäntöä tältä osin. Laki valmistellaan nyt eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi, mikä heijastelee paremmin ajankohtaista näkemystä eläinten kohtelusta. Näin ollen uudesta laista pitäisi tulla paljon parempi eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Rouva puhemies! Haluaisin vielä muutamana sanana sanoa sanktioista, joita Suomessa annetaan, kun on kysymyksessä törkeä eläintenpitokirikos. Sanktiot ovat minimaalisia, niitä ei tule. Ne ovat pieniä sakkoja, harvoin ehdollisia ja tuskin koskaan — se on todella harvinaista — ehdottomia. Eläintenpitokielto ei pidä, sitä on mahdoton valvoa, koska resursseja ei ole. Eläinsuojeluryhmä täällä eduskunnassa teki koirien myrkyttämisestä kirjallisen kysymyksen ja tiedotteen. Sitä tehdään tänä päivänä ympäri Suomea elikkä lihapullaan laitetaan lasinsiruja tai jotakin myrkkyä, josta varsinkin koirat ja metsän eläimet saavat tosi

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

vaikeita sairauskohtauksia tai kuolevat. Näitä jätetään usein myös lastentarhojen ja päiväkotien läheisyyteen tänä päivänä, joten tämä tilanne on vaaraksi myös lapsille.

Myös viime kaudella teimme edustaja Immosen kanssa yhdessä kirjallisen kysymyksen pentutehtailusta, joka on suuri ongelma tänä päivänä. — Aika loppuu, joten käytän toisen puheenvuoron myöhemmin. Kiitos.

20.47 Olli Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Maahanmuuttajien määrän kasvu Suomessa tuo mukanaan paljon erilaisia yhteiskunnallisia haasteita ja ongelmia. Yksi ongelmista on esimerkiksi se, että Suomessa uskonnollisin perustein rituaaliteurastetun eläimen lihan kysyntä ja tuonti ulkomailta ovat kasvaneet huolestuttavalla tavalla. Esimerkiksi uusia halal-teurastamoja suunnitellaan tälläkin hetkellä perustettavaksi maahamme lisää. Halal-teurastetulla lihallahan tarkoitetaan islamin mukaan oikeaoppisesti valmistettua lihaa, jossa eläimen kurkku leikataan auki ilman tainnutusta. Eläimet on aseteltu Mekkaa kohti, ja ennen kurkun leikkaamista lausutaan rukousloitsuja. Myös juutalaisten kosher-teurastuksessa eläin teurastetaan samaan tyyliin ilman tainnutusta.

Arvoisa puhemies! Pidän rituaaliteurastusta erittäin vakavana ilmiönä Suomessa ja muualla Euroopassa, sillä sivistyksen ja oikeudenmukaisuuden pohjalle rakentuvassa yhteiskunnassa meidän tulee huolehtia ihmisten oikeuksien lisäksi siitä, että myös eläinten oikeudet toteutuvat. Emme saa sallia millekään uskonnolliselle ryhmälle erivapauksia Suomessa eläinten kohtelussa tai missään muussakaan asiassa.

Suomen lainsäädäntö mahdollistaa tällä hetkellä rituaaliteurastuksen vain siten, että eläin tainnutetaan yhtäaikaaisesti, kun sen kurkku leikataan veitsellä auki ja eläimen veri lasketaan ulos. Monissa muissa maissa, myös Euroopassa, uskonnollisille ryhmille sallitaan eläimen teurastaminen ilman tainnutusta, mikä on vieläkin brutaalimpaa, sillä se aiheuttaa eläimelle ylimääräistä stressiä, kipua, tuskaa ja kärsimystä. Eläinsuojelulakimme selkeästi kieltää kärsimyksen aiheuttamisen eläimelle.

Mikäli Suomessa eläin teurastetaan rituaalimenoin eli tainnutus tehdään yhtäaikaaisesti verenlaskun kanssa, on tarkastuseläinlääkärin oltava aina paikalla. Mutta kysynpähän vain, miten näitä rituaaliteurastamoja on pystytty ja pystytään jatkossa valvomaan, jotta sääntöjä ei rikottaisi. Olemme valitettavasti joutuneet näkemään, miten tavallisissakin teurastamoissa on ollut ongelmia eläinten tainnutuksen onnistumisen kanssa ja eläimiä on lopetettu ilman onnistunutta tainnutusta. Tämä on aiheuttanut kansalaisissa ja erityisesti tuottajissa suurta huolestuneisuutta. Eli miten voimme siis sallia rituaaliteurastuksissa tapahtuvan yhtäaikaisen tainnutuksen, jonka onnistuminen on vieläkin epävarmempaa? Tästä syystä jokaisen teurastuksen tulisi tapahtua siten, että eläin tainnutetaan aina ennen verenlaskua.

Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi tätä edustaja Ronkaisen tekemää lakialoitetta, jolla rituaaliteurastukset pyritään Suomessa kieltämään. Mielestäni tälle aloitteelle hyvä jatkumo olisi se, että myös rituaaliteurastetun lihan tuonti ja myynti kiellettäisiin Suomessa kokonaan. Viranomaisten tietoon on tullut tapauksia, joissa kyseenalaisin keinoin teurastettua lihaa on tuotu Suomeen sekä myytäväksi että omaan käyttöön. Tämä on elintarviketurvallisuutta, kuluttajien oikeuksia ja eläinten oikeuksia heikentävä ilmiö, jolle on saatava loppu.

Arvoisa puhemies! On erittäin huolestuttavaa, että osa eläinten oikeuksien puolesta töitä tekevästä yhdistyksistä ja yksityishenkilöistä ajattelee rituaaliteurastuksen olevan niin sanottu marginaaliongelma. Tämä ei kuitenkaan todellisuudessa ole mikään marginaa-

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

liongelma, sillä maailmassa elää useita miljardeja ihmisiä, joille rituaaliteurastetun lihan saaminen ruokapöytään on tärkeää. Halal-tunnus tuotteen kyljessä on myös eräänlainen takuu siitä, että tuote myy. Se on huolella brändätty maailmanlaajuinen tavaramerkki. Ja halal-lihahan myy erittäin hyvin, ja sille on enenevässä määrin ostajia myös meillä Suomessa.

Arvoisa puhemies! Toivon, että nämä näkökulmat otetaan huomioon tästä rituaaliteurastusongelmasta puhuttaessa ja myös tämän käynnissä olevan eläinsuojelulain uudistamisen yhteydessä.

20.52 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Ronkaisen lakialoite on ajankohtainen ja tärkeä. Eläinsuojelulain kokonaisuudistus on tekeillä, ja sen ohjausryhmässä on käsitelty uskonnollisista syistä tapahtuvaa teurastusta koskevan säännöksen uudistamistarpeita. Tämä ilmenee ministeri Tiilikaisen vastauksesta maaliskuussa 2016 jättämäni kirjalliseen kysymykseen "Aiotaanko eläinsuojelulain uudistuksessa kieltää uskonnollisilla rituaaleilla tuotetun lihan teurastus, maahantuonti ja myynti Suomessa?". Vastauksen mukaan ohjausryhmä on linjannut, että jatkossa kaikki eläimet tulisi aina tainnuttaa ennen verenlaskun aloittamista, mutta siitä ei ilmennyt, aiotanko tätä kirjata uuteen lakiin. Siinä todettiin, että nykyisessä toimintaympäristössä halal-lihan tuottaminen Suomessa on paras keino ennalta ehkäistä lainsäädännön vastaisia teurastusmenettelyitä.

Verenlaskun kanssa samanaikainen tainnutus on epävarma sekä hankala toteuttaa ja valvoa. On jopa mahdollista, että samanaikainen tainnutus epäonnistuu ja tällöin eläin kuolee verenhukkaan. Voimassa olevan eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Uuden lain valmistelussa on otettava entistä paremmin huomioon eettisen elintarviketuotannon keskeisenä tekijänä tuotantoeläinten hyvinvointi. Aiemmin on kuultu puheita monista tärkeistä tuotantoeläinten hyvinvointia parantavista asioista, mutta kovin vähän epäeettisen teurastustavan kieltämisestä. Rituaaliteurastetun lihan kysynnän kasvaessa ja siihen erikoistuvien teurastamoiden lisääntyessä on syytä selkeästi kirjata lakiin tainnuttaminen ennen teurastusta.

Sen lisäksi, että tämä lakimuutos pitää saattaa voimaan, on tehostettava merkittävästi valvontaa. Jo nyt on epäilyjä laittomista teurastuksista tullut julkisuuteen, ja on mahdollista, että suunta jatkuu. Kysyin kirjallisessa kysymyksessä myös valvonnan tehostamisen perään, ja vastauksessa todettiin, että käytännössä tainnuttamatta teurastamista torjutaan esimerkiksi siten, että eläintenpitäjät harkitsevat, kenelle eläimensä myyvät. Hyvä omistaja varmasti näin toimiikin, mutta ei valvontaa voi heidän niskoilleen jättää.

Olen kysynyt myös mahdollisuudesta kieltää epäeettisesti tuotetun lihan maahantuonti ja myynti Suomessa. Vastauksen mukaan sääntelyssä on otettava huomioon tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat EU-oikeudelliset periaatteet, ja lähtökohtaisesti muissa jäsenvaltioissa laillisesti markkinoille saatetut tuotteet on hyväksyttävä markkinoille koko unionin alueella. Vastauksessa todetaan, että tainnuttamatta teurastetun lihan kaupan sääntelyssä on otettava huomioon myös sen liityntä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja Suomen perustuslaissa suojattuun uskonnonvapauteen.

Kuten tässä lakialoitteessakin todetaan, kyse ei ole uskonnonvapauden rajoittamisesta, sillä mikään uskonto ei pakota syömään lihaa. Uskonnonvapauden varjolla ei myöskään voida hyväksyä eläinrääkkäystä. Toivon, että tämä Ronkaisen lakialoite otetaan kunnolla käsittelyyn maa- ja metsätalousministeriössä ja lakialoite saisi tämän hyvän lopputuloksen eläinten kohdalla.

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

20.57 **Leena Meri ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kaikki täällä salissa olevat perussuomalaiset kansanedustajat! — Täällä ei todellakaan ole kansanedustajista muita paikalla, jos ei nyt puhemiestä lasketa, tässä keskustelussa.

Edustaja Ronkainen toi esille sen, että hän oli kerännyt tähän nimiä ja nimiä oli tullut vain perussuomalaisilta ja vihreiltä. (Eduskunnasta: Keskustalta!) — Anteeksi, keskustalta, juu, kiitos korjauksesta. Piti sanoa, että vihreiltä ei tullut nimiä. — Viime syksynä keräsin nimiä lakialoitteeseen, jossa olisin halunnut, että eläinseksi kriminalisoidaan pelkkänä tekona. En muuten itsekään saanut siihen yhtään vihreiden edustajien nimiä.

Usein kuulee keskusteluissa, että perussuomalaiset, te olette vähän semmoinen kova puolue, teillä on vähän ronskejakin juttuja välillä, ja oletteko te nyt niin kiinnostuneita niistä eläinten oikeuksista. Sitten kuitenkin tälläkin hetkellä kaikki merkittävät aloitteet, joita on ollut eläinten oikeuksien merkittäväksi parantamiseksi, tulevat yllättäen perussuomalaisten ryhmästä, ja ihmettelen tätä erittäin syvästi. Toivoisin, että ihmiset huomaisivat kuitenkin sen, että vihreät eivät tällä hetkellä tee mitään eläinten oikeuksien parantamiseksi.

Eläinsuojeluryhmässä, johon myös kuulun ja jota Kike Elomaa vetää täällä eduskunnassa, ovat aktiivisimpina jäseninä perussuomalaiset. Se on näin. Olemme järjestämässä yhteistä tapaamista ministeri Tiilikaisen kanssa eläinsuojelulaista ja monista kysymyksistä. Toivottavasti sinne nyt tulee muitakin edustajia. Tämä on erittäin tärkeä asia.

En nyt kovin pitkälti lähde toistamaan. Täällä on erittäin hyvät puheenvuorot pidetty siitä, että tämä EU:n lopetusasetus ei todellakaan edellytä sitä, että täällä tulisi olla mitään edellytystä sille, että verenlasku ja tainnutus tulisi tehdä samanaikaisesti, vaan nimenomaan siellä todetaan, että eläintensuojelu saa olla laajempaa. Ei meidän itse asiassa olisi pakko pitää täällä ollenkaan mitään tällaisista erityissääntelyä, jos me emme haluaisi.

Täällä edustaja Immonen ja ehkä joku muukin toi esille sen, että ongelma on juuri se, kun ei voida varmistaa sitä, että se tainnutus onnistuu samanaikaisesti tehtynä verenlaskun kanssa. Viime syksynähän eräs eläinsuojeluryhmä teki niitä nauhoitteita tavallisiltakin teurastamoilta, ja siellä oli ongelmia, jotka kansalaisia järkyttivät todella syvästi. Miten sinä silloin voit varmistaa sen? Hupskeikkaa, eihän se taintunutkaan — no, se oli samanaikaista, se meni jo.

Minusta ministeri Tiilikainen ei ole kyllä ymmärtänyt tätä asiaa riittävällä vakavuudella. Edustaja Mäkipään kirjallinen kysymys oli hyvä. Luin ministeri Tiilikaisen vastausta, ja siellä hän todellakin toteaa ensin, että mitään laittomia tainnuttamisia ei todennäköisesti ole kovin paljon Suomessa. Siis hän ei tiedä, hän vain sanoo "todennäköisesti". Sitten tosiaan, niin kuin edustaja Mäkipää sanoi, tämä valvonta on jätetty eläinten pitäjille. Jos minä nyt myyn lampaista jonnekin, niin miten minä voin tietää, miten ne teurastetaan ja kuka sinne on lähetetty niitä ostamaan? Kyllä se nyt lainsäätäjän tehtävä, herranjestas, on tällaisten asioiden hoitaminen. Tässä tuodaan tosiaan esille, että paras keino on ennalta ehkäistä näin lainsäädännön vastaista teurastusmenettelyä. En oikein ymmärrä, miten hän ei ota tätä ollenkaan vakavasti.

Meillä nämä eläinsuojelukysymykset ovat sellaisia, että en ymmärrä eläimiin enkä ihmisiin kohdistunutta tarpeetonta toimintaa, joka aiheuttaa kipua ja tuskaa, en eläimille enkä ihmisillekään. Tässä on ollut myös keskustelussa poikien ympärileikkaus, ja edustaja Saarakkala on tehnyt siitä lakialoitteen. Todellakin toivon, että se etenee. Minun mielestäni uskonnon tai uskomusten vuoksi ei saa aiheuttaa kipua ja tuskaa toisille, ei minkäänlaisia turhaa kipua ja tuskaa. En ymmärrä sitä ollenkaan. Kuten edustaja Mäkipää sanoi, ei ole pakko syödä sitä lihaa. Minun puolestani voitaisiin kieltää kokonaan tällainen temp-

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

puilu. En ymmärrä ollenkaan. Tämä on juuri sitä, että meidän kulttuurissamme me emme ole pitäneet tämmöistä hyväksyttävänä, mutta me poikkeamme koko ajan siitä, jos uskonto näin haluaa. Tosiaan tässä äsken mietiskelin itsekseni, että milloinkahan meillä sitten on halal-lihaa täällä eduskunnassa myytävänä — toivottavasti ei koskaan.

Todellakin toivon, että tämä lakialoite menestyy ja saamme siihen myös ne vihreät kansanedustajat mukaan.

21.02 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite puuttuu tärkeään asiaan. Suomi on hyvinvointivaltio, ja hyvinvointiin sekä sivistykseen kuuluu oleellisena osana myös eläinten sekä tuotantoeläinten asiallinen kohtelu. En usko, että sitä tavoitetta kukaan vastustaa. Nyt kun asiaa käy pohtimaan, pidän outona sitä, miksi meidän pitää edes keskustella tästä asiasta. Ihmiset ovat huolissaan kotieläinten hyvinvoinnista, ihmiset ovat huolissaan jopa villieläinten hyvinvoinnista, ihmiset seuraavat norppakameraa — mikä on tietysti hyvä asia — mutta samaan aikaan Suomen laki sallii tuskalliset uskonnolliset rituaaliteurastukset. Eihän tämän pitäisi olla mahdollista. En toivo vaan suorastaan vaadin, että tämä lakiesitys etenee viipymättä.

Kannatan myöskin edustaja Immosen ja monien muiden esille tuomaa ajatusta siitä, että selvitetäisiin mahdollisuudet rituaaliteurastetun lihan myynnin kieltoon Suomessa. Jos jonkun tuotteen tuottaminen on Suomen lain mukaan laitonta, olisi erikoista, jos sitä voi tuoda ulkomailta maahan ja myydä sitä. En pysty näkemään, miten EU voisi meidät pakottaa sallimaan sellaisen tuotteen myynnin, jonka tuottaminen Suomessa on laitonta. Jos EU pakottaa, niin silloin EU on väärässä.

21.03 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa rouva puhemies! Olen samaa mieltä lakialoitteen kanssa siitä, että eläimen samanaikainen tainnutus ja verenlasku, siis yhtä aikaa, on kiellettävä. On toimittava niin, että ensin eläin tainnutetaan ja sitten suoritetaan verenlasku, mikäli siihen tarvetta jostakin syystä on.

Itse olen puuttunut tähän samaan asiaan viime vaalikaudella, ja asia ei silloin edennyt, ikävä kyllä, mutta toivottavasti tämän edustaja Ronkaisen hyvän lakialoitteen seurauksena esimerkiksi oikeusministeri Lindström ottaa tästä kopin ja myös omalta osaltaan edistää sitten asian eteenpäinmenoa.

Me viime syksynä teimme täällä vaikeita päätöksiä, kun me leikkasimme pois esimerkiksi keliaakikoilta heidän ruokavaliokorvauksensa, joka on erittäin merkittävässä roolissa etenkin vähävaraisten keliaakikkojen ruokavalion onnistumisen osalta. Keliaakikolle gluteeniton ruoka on ainoa lääke. Me siis sanoimme näille vähävaraisille keliaakikoille käytännössä, että koettakaa pärjätä, syökää jotakin muuta, mutta on se erikoista, jos me emme pysty sanomaan täällä juutalaisille tai muslimeille, että koettakaa nyt tulla toimeen ilman tätä halal-lihaa. Tällä tavalla se ei ainakaan onnistu, että jatkossakin on näitä epäkoh-
tia tässä teurastuksessa ja annettaisiin asiantilan jäädä silleen. Eihän se nyt näin voi mennä. Kyllä tästä salista pitää löytyä nyt tässä tilanteessa, kun maahanmuuttajiakin virtaa maahan erittäin runsaasti ja on tullut... Jos ei nyt tähän puututa, niin se on myös signaali näille maahanmuuttajille, että me suhtaudumme loppupeleissä myönteisesti tähän heidän tapaan-
sa ja katsomme tätä läpi sormien. Nyt on se paikka puuttua, koska jos me sitten vuosien jäl-
keen tähän puutemme, kun täällä on vähemmistöjen määrä kasvanut, niin se on entistä vaikeampaa sitten ja syntyy kaikenmoisia mellakoita ja mekkaloita helposti. Nyt olisi se aika.

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

21.06 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tähän alkuun lainaan hieman edustaja Ronkaisen oivaltavaa ja ajankohtaista lakialoitetta: "Erilaiset uskonnolliset syyt ovat tuoneet myös Suomeen rituaaliteurastuksen, jossa verenlasku aloitetaan samanaikaisesti eläimen tainnuttamisen kanssa. Samanaikaisuuden toteuttaminen ja valvominen on erittäin hankalaa, jopa mahdotonta. Tästä johtuen on liian todennäköistä, että verenlasku aloitetaan ennen eläimen tainnuttamista. Riski laajenee huomattavasti, mikäli tätä toimintaa harjoittavien teurastamojen määrä kasvaa. On myös huomioitava, että tainnuttaminen ei edes välttämättä kuulu kyseiseen uskonnolliseen teurastustapaan. Verenlaskua ennen tainnutusta on pidettävä eläinräakkäyksenä, jollaista Suomen kaltaisessa sivistysvaltiossa ei pidä hyväksyä."

Halal-teurastuksessa eläimen kurkku leikataan auki ja samalla lausutaan "Allahu ak-bar". Kuten lakialoitteessa todetaan, tainnuttaminen ei edes välttämättä kuulu muslimien teurastustapaan, vaan käytännöt vaihtelevat. On selvää, että muslimi-invaasion myötä halal-lihan kysyntä on kasvanut. Siksi tarvitsemme kiireesti lain, jolla estetään tällainen eläinräakkäys. Lisäksi tarvitsemme pelotevaikutteen eli riittävän kovat rangaistukset lain rikkomisesta.

Arvoisa rouva puhemies! Eläinten kiduttaminen verta vuodattamalla ilman tainnutusta on vain yksi esimerkki siitä, millainen kulttuuri meille on saapunut turvapaikkaturismin myötä. Siinä kulttuurissa ei kunnioiteta eläimiä eikä ihmisiä, ei naisia, ei lapsia — eikä miehiäkään, mikäli ovat vääräuskoisia tai jotakin uskonlahkoa tai väärää kansalaisuutta, heimoa ja niin edespäin. Siinä kulttuurissa monet eivät osaa lukea tai kirjoittaa edes omalla äidinkielellään, mutta yhdessä suhteessa he ovat kärjessä, nimittäin rikostilastoissa. Se on kiistaton fakta sekä meillä että muualla, eikä ole vihapuhetta tai rasismia sanoa sitä ääneen.

Maahanmuuttokeskustelussa toistetaan, että mitä aikaisemmin kotouttamistoimenpiteet aloitetaan, sen parempi. Ihmettelen, mihin nämä kuvitelmat perustuvat. Ruotsissa on kotoutettu jo viitisenkymmentä vuotta, ja rikostilastot siellä ovat hyvin murheelliset. Väki-valta rehoittaa, slummeja syntyy kuin sieniiä sateella. Ambulansseja ja paloautoja kivitetaan ja raiskataan joka päivä 16 naista. Tämä kaikki rikkaus on ennen niin idylliseen Ruotsiin saapunut turvapaikkaturismin myötä, ja sama on tulossa meille, jos annamme sen tahtua.

Arvoisa rouva puhemies! Halal-teurastus perustuu Koraaniin ja muihin muslimien pyhiin kirjoihin. Samoista teoksista ovat peräisin lukuisat muutkin ohjeet ja säännöt, jotka ovat täydellisessä ristiriidassa meidän lakiemme, elämäntapamme ja moraalikäsitystemme kanssa. Niin kauan, kuin nämä ihmiset haluavat elää omilla säännöillään meidän säännöistämme piittaamatta, on törmäyksiä luvassa. Ja heidän haluavat, se on selvä. Mutta me täällä säädämme lait, me edustamme suomalaisia, ja meidän on luotava sellainen lainsäädäntö, joka suojelee suomalaista elämänmuotoa halal-teurastuksen kaltaisilta barbaarisilta tavoilta.

Arvoisa rouva puhemies! Epäilen, että jo nyt tämän uskonnon nimissä ympäri Suomen suoritetaan lainvastaisia teurastuksia, joissa eläimiä julmasti kidutetaan ja rääkätään. Olenkin ihmetellyt, missä viipyvät ne, joita ennen kettutyöiksi kutsuttiin. Miksi vihervasemmistolaiset anarkistit ovat tästä hiljaa? Heidän ovat vuosien varrella tehneet lukemattoman määrän iskuja suomalaisten maatalousyrittäjien tiloille. Heidän ovat tunkeutuneet maatalousyrittäjien yksityisalueille, vahingoittaneet heidän omaisuuttaan, mustamaalanneet kampanjoillaan näiden ihmisten mainetta. Eläinsuojelun nimissä he ovat häirinneet maatalousyrittäjien elinkeinoa. Missä siis viipyvät Suomessa kuvatut videot halal-teurastuk-

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

sesta? Entä kampanjat ja mediamökö? Jos vaikeneminen on hyväksymisen merkki, kuten sanonta kuuluu, vedän sen johtopäätöksen, että vihervasemmisto hyväksyy eläinten kidutuksen, mikäli se tehdään islamin nimissä. — Kiitos.

21.12 Jari Ronkainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Lakialoitteessani lähtökohta on siis vahvasti eläinsuojelullinen. Omaan itse pitkän taustan aktiivisena metsästysharrastajana, joskin juuri nyt se on jäänyt pikkuisen vähemmälle sattuneesta syystä. Mutta tämä asia on ollut esillä myös metsästäjien parissa. Me haluamme toimia siten, ettei eläimeen kohdistu turhaa tuskaa. Näin sen on oltava aina, kun puhumme joko tuotantoeläimestä tai riistasta. Tapa toimia ei voi olla se, minkä lainsäädäntömme nyt sallii. Eläinjärjestöt ovat kritisoineet tätä voimakkaasti, myös Animalia. On mahdollista ymmärtää sitä, että uskonnon varjolla sallitaan pahuus eläimiä kohtaan.

Selvittää mielestäni täytyy myös se asia, voitaisiinko rituaaliteurastetulle lihalle asettaa myös maahantuonti- ja myyntikielto. Tätähän edustaja Immonen ja muutama muukin tuossa jo esittivät. Eihän esimerkiksi norsunluutakaan saa tuoda Suomeen. Tätä asiaa kyllä kannattaa todellisuudessa pohtia.

21.13 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Minä kiitän kyllä kaikkia puheenvuoron pitäjiä, jotka täällä ovat tämän asian puitteissa puhuneet, ne ovat todella hyviä puheenvuoroja. Edustaja Meri, kiitos, että muistutitte siitä tilaisuudesta 15.6., johon tulee myös ministeri Tiilikainen paikalle. Edustaja Mäkipäälle kiitos kirjallisesta kysymyksestä tähän lakialoitteeseen kohdistuen, jonka olette tehnyt jo aiemmin. Edustaja Ronkainen otti esille tämän metsästäjäasian, ja kun tuli näistä norsun hampaista kysymys, niin tässä muutamia asioita, mitä ulkomailla tapahtuu.

Täällä näytettiin Kansalaisinfossa Blood Lions. Siitä kiitos kyllä Emma Karille, että hän sai tämän elokuvan näytettäväksi tänne. Se oli järkyttävää katsottavaa. Elikkä siinä pieniä leijonanpentuja kasvatetaan tiloilla vain sitä varten, että ne ammutaan kylmäverisesti vähän isompina pienellä alueella. Suuret valkoiset metsästäjät tulevat, ja leijonalla ei ole mitään mahdollisuuksia. Myös lajin tulevaisuus on vaakalaudalla. Se on järkyttävä leffa. Sen toivoisi kaikkien näkevän.

Myös jäätyneet tiikerinpennut, joita iltapäivälehdissä oli pari päivää sitten — järkyttävää. Niistä tehdään liimaa, ja se on uskomus. Se parantaa jotain ihmisen vointia. Etelä-Koreassa koirakidutukset: Ne nyljetään elävältä. Lyödään, kidutetaan koiria, jotta se liha maistuu paremmalta. Perussuomalainen maakunnan mies on tehnyt siitä aloitteen. Taisitelukoirat. Paljon on tehtäviä ulkomailla. Tietysti me keskitymme kotimaan tilanteeseen ja yritämme saada täällä paremmaksi asioita, mutta emme voi ummistaa silmiä myöskään näiltä törkeiltä teoilta, mitä ulkomailla tapahtuu eläimiin kohdistuen.

21.15 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä lyhyesti hieman siitä, mihin tuossa edellisessä puheessani jäin.

Eli kuten jo toin ensimmäisessä puheessa ilmi, tämä rituaaliteurastusongelma on tällä menolla vaarassa räjähtää käsiin myös meillä Suomessa. Olemme jo nähneet ja kuulleet ikäviä esimerkkejä tästä kasvavasta ongelmasta. Viimeisimmän tapauksen kohdalla Suomesta löydettiin lampaiden ruhoja, joiden kohtaloksi epäillään laitonta rituaaliteurastusta. Tämän vuoksi muun muassa tarkastuseläinlääkäri on varoittanut lammastuottajia myymä-

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

stä lampaista henkilöille, joiden voidaan epäillä tappavan lampaat laittomasti rituaalimeinoin.

EU:n komissio on linjannut jo vuosia sitten, etteivät rituaaliteurastettua lihaa saisi käyttää muut kuin uskonnolliset ryhmät. Siitä huolimatta maassamme on useita kymmeniä — ellei satoja — ravintoloita, jotka myyvät halal-teurastettua lihaa, eivätkä ne sitä välttämättä aina edes kuluttajalle kysyttäessä ilmoita. Syy komission linjaukselle on selvä. Rituaaliteurastus aiheuttaa eläimelle ylimääräistä kipua ja kärsimystä, eikä komission näkemyksen mukaan ole suositeltavaa, että kaikki syövät lihaa, joka on teurastettu epäeettisesti. Ja rituaaliteurastettu liha on nimenomaan sitä epäeettisesti teurastettua.

Arvoisa puhemies! Suomen on nyt viimein aika ulottaa riittävät oikeudet koskemaan ihmisten lisäksi myös eläimiä. Meidän tulee seurata tässä asiassa Tanskan esimerkkiä eli kieltää rituaaliteurastus ja tarjota kuluttajille eettisesti teurastettua lihaa. Toivon hartaasti, että tämä edustaja Ronkaisen lakialoite saa täällä eduskunnassa jatkossa tukea myös muilta eläinten ystäviltä, vaikka aloitteen allekirjoittajien joukosta ei esimerkiksi yhtään vihreiden tai muun poliittisen vasemmistopuolueen kansanedustajia löytynytäkään — allekirjoittajien joukosta löytyi ainoastaan perussuomalaisia ja keskustalaisia. Ja kyllä minä aidosti ihmettelen sitä, miksi eläinten oikeudet eivät tunnu kiinnostavan tällä hetkellä täällä eduskunnassa ketään muita kuin meitä perussuomalaisia. Tämä tuntuu todella erikoiselta ja myös ikävältä.

Arvoisa puhemies! Eläinten oikeuksien on mentävä uskonnollisten ryhmien brutaalien kulttuuristen traditioiden ja niiden pohjalta annettujen erivapauksien edelle. Rituaaliteurastuksen muodossa tapahtuva eläinräkkäys ei saa kuulua Suomeen, ei nyt eikä tulevaisuudessa. Ja kyllä minä vain henkilökohtaisesti toivon, että sellaiset ihmiset, jotka ovat tällaiseen eläinräkkäykseen taipuvaisia sortumaan, yksiselitteisesti joko lopettavat eläinten räkkäämisen tai vaihtoehtoisesti siirtyvät jatkossa harjoittamaan tätä rituaaliteurastusta siihen maahan, missä sen katsotaan olevan yleisesti hyväksyttyä. Mutta Suomessa emme saa kuitenkaan tällaista enää sallia.

Toivon tälle lakialoitteelle kaikkea hyvää.

21.19 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Niin hyviä puheita, että tässä ei heti edes meinaa suutansa saada auki, vaikka yleensä minulla kyllä se aika tiheään tahtiin käy.

Haluan siinä mielessä kiittää edustaja Elomaata, että hän otti tämän tapahtuman esille ja sitten puhui näistä kansainvälisistä tapahtumista, näistä tiikerinpennuista ja tosiaan näistä Aasian koiriensiöntitapahtumista, joissa miljoonia koiria joutuu vuosittain tämän kidutuksen kohteeksi, ja kaikkia muitakin näitä uskomuksia. Kiinassa esimerkiksi karhuilta otetaan sappinestettä ja sitä käytetään ihmisillä mitä kummallisempiin asioihin, ja se on erittäin kivulias tapa.

Siinä mielessä se liittyy tähän asiaan ja Suomeen, että jos me hyväksymme erään uskonnon pohjalta tapahtuvan menetelmän, me avaamme portin sille perustuslaillisesti, koska perustuslain mukaan ketään ei saa syrjiä uskonnon vuoksi. Jos me jollekin avaamme tämän portin, niin meille tulee riski sitten, että jos meille tulee isoja vähemmistöjä, joilla on näitä traditioita — minkälaisia vain voi olla, että täytyy erilaisia menetelmiä tehdä, jotta se liha on parempaa tai mitä se nyt onkaan, uskonnon tai uskomuksen varjolla — niin meillä ei ole sen jälkeen muuta mahdollisuutta kuin hyväksyä sekin. Minä aina pelkään näissä sitä, että ajatellaan, että no, se on tämä yksi ja tässä on tämä näin varmistettu, mutta kun me lähdemme meidän perustuslakia tulkitsemaan, niin lopputulos voi olla juuri se, että meillä

Punkt i protokollet PR 55/2016 rd

on täällä pian hyvinkin monenlaista tapahtumaa ja sitten se meidän suomalaisten perinteinen arvostus meidän eläimiä kohtaan katoaa.

Mitä noihin metsästäjiin tulee vielä, niin metsästäjäthän ovat Suomessa erittäin vastuullisia. Minun isänikin on metsästäjä, ja hän on muuten ainoa siellä, joka sitten talvipakkasellakin sen huonon polvensa kanssa käy ruokkimassa niitä peuroja ja hirviä. En ole siellä niitä eläintensuojelijoita nähnyt vielä yhtään. Metsästäjiä tulee arvostaa. He ovat erittäin ammattitaitoisia ja hyvinkin eläinrakkaita, niin kuin minunkin isäni ja minä.

Kaikkea hyvää tälle lakialoitteelle. Minä ainakin painan aivan varmasti jaa-nappia.

21.21 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti: Kaikkea hyvää tälle lakialoitteelle. Meillä olisi hyvä keino lopettaa tämmöinen halat-teurastus. Jos nämä ovat islaminuskoisia, jotka tuovat tämän tavan tänne, annetaan heille sianlihaa, ja jos ei kelpaa, niin lähtevät pois.

21.21 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! On ollut hyvä kuulla mielenkiintoisia puheenvuoroja, joista kiitos teille kaikille. Seuraavaksihan lakialoite nyt sitten siirtyy valiokuntakäsittelyyn, ja toivotaan, että siellä vilkas keskustelu sitten jatkuu. Toivon, että päästään puoluerajat ylittävään yhteiseen näkemykseen, että saadaan eläinsuojelulakimme muutettua pikaisesti tältäkin osin.

21.22 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia myös omasta puolestani hyvästä keskustelusta. Toivotaan todella menestystä tälle lakialoitteelle, sillä tilannehan on vähän se, että nämä tietyt asiat, jotka usein täällä jäävät vähän vähälle käsittelylle, nämä, jotka leimataan marginaalisiksi, nousevat helposti viimeistään siellä kansalaisaloitteen muodossa eteenpäin. Kun meillä on osa edustajista taipuvaisia kritisoimaan meidän kansalaisaloiteinstituutiota, niin silloin kannattaa katsoa peiliin ja kysyä, pitäisikö nämä tällaiset asiat hoitaa eteenpäin, joista me tiedämme, että täällä on valtaenemmistö kuitenkin tätä mieltä, mitä tässä lakialoitteessa vaaditaan, niin että miksi ihmeessä me emme sitten hoida sitä asiaa eteenpäin? Vai onko se puoluepoliittinen kysymys, että se aloite esitetään väärältä suunnalta, koska nytkään esimerkiksi vihreät eivät ole tulleet tähän mukaan? Silloin ei jää muuta vaihtoehtoa kuin edistää sitten näitä asioita kansalaisaloitteen kautta. Jos näin käy, niin me rapautamme meidän eduskunnan arvovaltaa, mutta se on ihan meidän kansanedustajien oma valinta, joten kaikkea hyvää tälle aloitteelle. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.